

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Utökad informationsutbyte (Ds 2022:13)

Fi2021/02991

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i betänkandet.

Utredningens förslag syftar till att öka och främja möjligheterna till ett effektivt och ändamålsenligt informationsutbyte mellan myndigheter m.fl. för att dessa ska kunna fatta korrekta beslut i frågan om ersättningar från välfärdssystemen, och för att motverka arbetslivskriminalitet. Konkurrensverket ser positivt på förslagen i utredningen. Möjligheten att genom ett sådant informationsutbyte upptäcka och motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet innebär att fastslagna villkor inom näringslivet kan upprätthållas. På så sätt ges seriösa företag större förutsättningar att verka på en marknad där de i dag möter osund konkurrens.

4.4 En ny generell sekretessbrytande bestämmelse införs

Utredningen föreslår att det i 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, införs en generell möjlighet att lämna uppgifter som omfattas av sekretess till skydd för enskilda till en annan myndighet. Enligt utredningen innebär den nya bestämmelsen att sekretess inte hindrar att uppgifter som en myndighet förfogar över lämnas till en annan myndighet om uppgifterna behövs för att den mottagande myndigheten ska kunna fullgöra författningsreglerad verksamhet.

Konkurrensverket är normalt hänvisad till att använda generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL vid utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter vid en sådan begäran. Med hänvisning till den bestämmelsen är det även möjligt för myndigheten att på eget initiativ lämna sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Det är även den bestämmelsen som andra myndigheter har att



tillämpa vid en begäran om sekretessbelagda uppgifter som görs av Konkurrensverket. Något behov av rutinmässigt uppgiftsbyte av sekretessbelagda uppgifter har inte funnits i Konkurrensverkets verksamhet och inte heller har myndigheten identifierat något direkt tillämpningsproblem med den befintliga generalklausulen. Den föreslagna generella sekretessbrytande bestämmelsen kommer dock möjliggöra ett ökat informationsutbyte jämfört med generalklausulen, vilket säkerligen kommer att underlätta framför allt för de myndigheter som har ett behov av detta. Det kommer även innebära att Konkurrensverket redan med stöd av den föreslagna bestämmelsen kommer att kunna lämna ut sekretessbelagda uppgifter och inte behöva stödja sig på generalklausulen. Konkurrensverket ser till övervägande del positivt på den tänkta bestämmelsens utformning och att den inte bygger på en uppgiftsskyldighet.

Den föreslagna generella sekretessbrytande bestämmelsen kommer som redan nämnts innebära att en större mängd sekretessbelagda uppgifter kan lämnas ut jämfört med i dag eftersom den bygger på en presumtion för att uppgifter ska kunna utbytas om den mottagande myndigheten i sin författningsreglerade verksamhet har ett behov av dessa. Bestämmelsens andra stycke inskränker dock möjligheten till informationsutbyte om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Utredningen har vid denna intresseavvägning i princip inte exemplifierat vilken typ av uppgifter som inte skulle kunna lämnas ut annat än att det skulle kunna röra sig om företagshemligheter i form av uppfinningar eller forskningsresultat. Konkurrensverket ser ett behov av en ytterligare exemplifiering i denna del. I Konkurrensverkets verksamhet förekommer uppgifter, som enligt specifika bestämmelser i OSL som tar sikte på myndighetens verksamhet, normalt omfattas av sekretess, t.ex. uppgifter om anmälare och uppgiftslämnare. Denna typ av uppgifter är sådana till sin karaktär att de vid en intresseavvägning inte torde kunde lämnas ut. Det kan inte heller uteslutas att vissa uppgifter i form av affärs- och driftsförhållanden vid en intresseavvägning skulle komma att bedömas på samma sätt. Andra myndigheter har säkert uppgifter av liknande eller annan karaktär och där sådana uppgifter vid en intresseavvägning troligtvis inte heller kan lämnas ut. Det vore därför önskvärt om ytterligare exemplifiering kan göras i det kommande lagstiftningsarbetet så att det finns mer vägledning att tillgå vid framtida lagtillämpning.

Vad gäller den lagtekniska utformningen av den generella sekretessbrytande bestämmelsen har Konkurrensverket följande synpunkt.

Konkurrensverket ser ett behov av att utöka bestämmelsens tredje stycke med ytterligare undantag från bestämmelsens tillämpningsområde. De undantag som Konkurrensverket ser ett ytterligare behov av är t.ex. uppgifter i myndighetens verksamhet som enligt specifika bestämmelser i OSL omfattas av absolut sekretess och där skälet till detta i vissa fall grundas på implementering av EU-direktiv. Uppgifter av sådan art som Konkurrensverket hanterar är t.ex. sådana som



återfinns i förklaringar inom ramen för ett eftergiftsprogram, förlikningsinlagor och vid rådgivning inför anmälan om företagskoncentration (30 kap. 1 a och 2 §§ OSL). Även uppgifter om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för Konkurrensverkets tillsyn omfattas av absolut sekretess (30 kap. 1 § första stycket 2 OSL). Ytterligare uppgifter som omfattas av absolut sekretess vid Konkurrensverket är en visselblåsares identitet vid utredning av rapporter om misshållanden och motsvarande uppgifter torde förkomma vid ett flertal andra myndigheter (32 kap. 3 b § OSL). Det kan övervägas om alla uppgifter som är föremål för absolut sekretess bör undantas från bestämmelsens tillämpningsområde eller om det endast gäller för de bestämmelser som t.ex. gäller i Konkurrensverkets verksamhet. En ordning som bygger på undantag från tillämpningsområdet för samtliga uppgifter som omfattas av absolut sekretess är mer förutsägbar och innebär en lättnad i hanteringen på så sätt att en intresseavvägning inte behöver göras. Å andra sidan innebär en sådan ordning möjligen att ett ökat informationsutbyte för andra myndigheter omintetgörs. Frågan om hur uppgifter som omfattas av absolut sekretess bör hanteras i förhållande till den generella sekretessbrytande bestämmelsen behöver oavsett belysas ytterligare.

Konkurrensverket har inte några synpunkter på övriga lagförslag.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit verksjuristen Helena Johansson.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten